

A arte bizantina

- ❑ No 395 d.d.C, **Teodosio** dividiu o Imperio Romano entre Honorio (Occidente) e Arcadio (Oriente).
- ❑ O **Imperio occidental** sucumbiu no 476 ante a penetración dos pobos xermánicos, pero o oriental ou **bizantino**, perduraría ata a caída de Constantinopla ante os turcos no 1453.

❑ O **Imperio bizantino** considerabase o **herdeiro** e continuador do antigo Imperio Romano.

❑ O **emperador Xustiniano** (s. VI), chegou a intentar recuperar parte dos territorios perdidos en Italia, Hispania e África.

❑ A **capital do Imperio** situábase en **Constantinopla**, construída sobre a Antiga Bizancio.

❑ **Sen embargo**, o Imperio bizantino diferenciabase da antiga Roma en moitos aspectos: cultura e lingua gregas, institucións distintas, peso dos elementos orientais....

❑ O **emperador** ou **basileus** era considerado como un gobernante sagrado e representante de Deus na Terra.

❑ Os habitantes do imperio non son cidadáns como en Roma, senón súbditos desta **teocracia** (gobierno relixioso).

❑ Isto explica o estrito **protocolo** e a **solemnidade** da corte bizantina (reflexo neste mundo do mundo celestial)

❑ A **alianza** entre o trono imperial e a relixión cristiá é un trazo fundamental do Imperio bizantino.

❑ O **cesaropapismo** é a concentración do poder político e relixioso nas mans do monarca bizantino. O emperador asumía as funcións de César e de Papa ao mesmo tempo.

❑ O emperador, segundo as leis, érao “pola graza de Deus”, polo que o ceremonial da Corte debía ser solemne e pomposo ao tratarse aquel do **símbolo de Deus** neste mundo.

□ En canto á evolución política e histórica do Imperio Bizantino, este divídese en 3 períodos:

-1ª Idade de Ouro ou época de Xustiniano (ss. VI-VIII/IX)

-2ª Idade de Ouro (finais s. VIII/IX-s. XIII)

-3ª Idade de Ouro (ss. XIV e XV).

A arte bizantina:

- ❑ A arte bizantina presenta claras influencias do **helenismo**, da **arte romana** e da **paleocristiá**.
- ❑ Simboliza a un imperio autocrático, cristián e cunha forte pegada oriental (cultura grega).
- ❑ A arte bizantina buscaba exaltar a **grandeza** sobrenatural do emperador e da Igrexa, **impresionar** aos súbditos e ao resto dos pobos. A arquitectura é grandiosa, reflexo do poder e da riqueza imperial.
- ❑ **O emperador, a Igrexa e a aristocracia** son os seus principais clientes, e o artista debe suxeitarse ao seus gustos.

- ❑ É unha arte que funciona como elemento de **propaganda**, expresando a autoridade absoluta e a grandeza sobrehumana.
- ❑ A nivel estético prioriza a **frontalidade**, o **esencial** fronte ao superficial, a **orde** e a **solemnidade** nas esceas (desfiles e procesións).

Características da arquitectura bizantina

- . Igreja con cúpula como imaxe do cosmos, do ceo e da terra

Materials

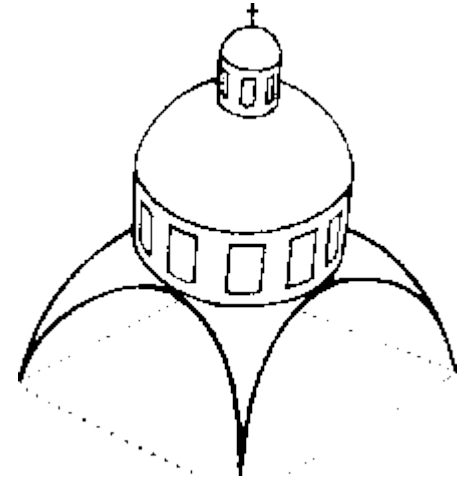
**Preferencia polos
arcos de medio
punto, en ocasións
peraltados.**

Soportes. Columnas. Característico o capitel de dous corpos

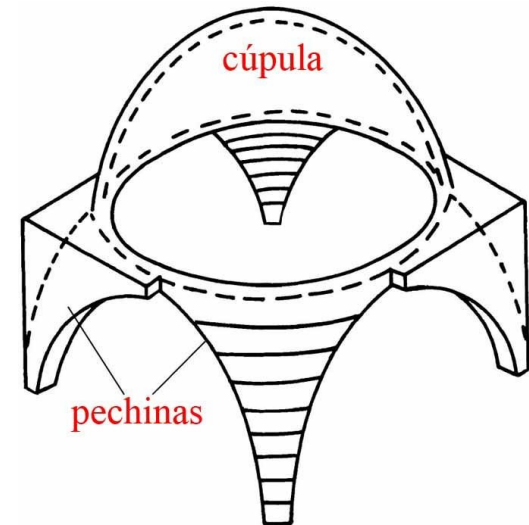

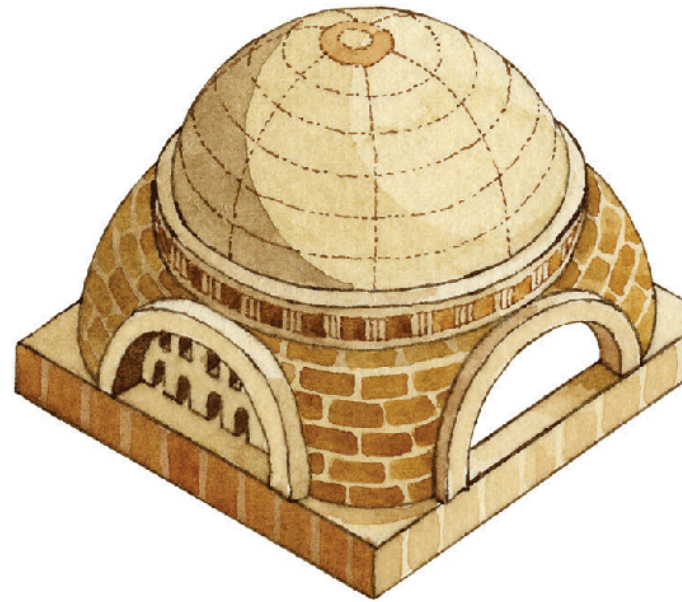
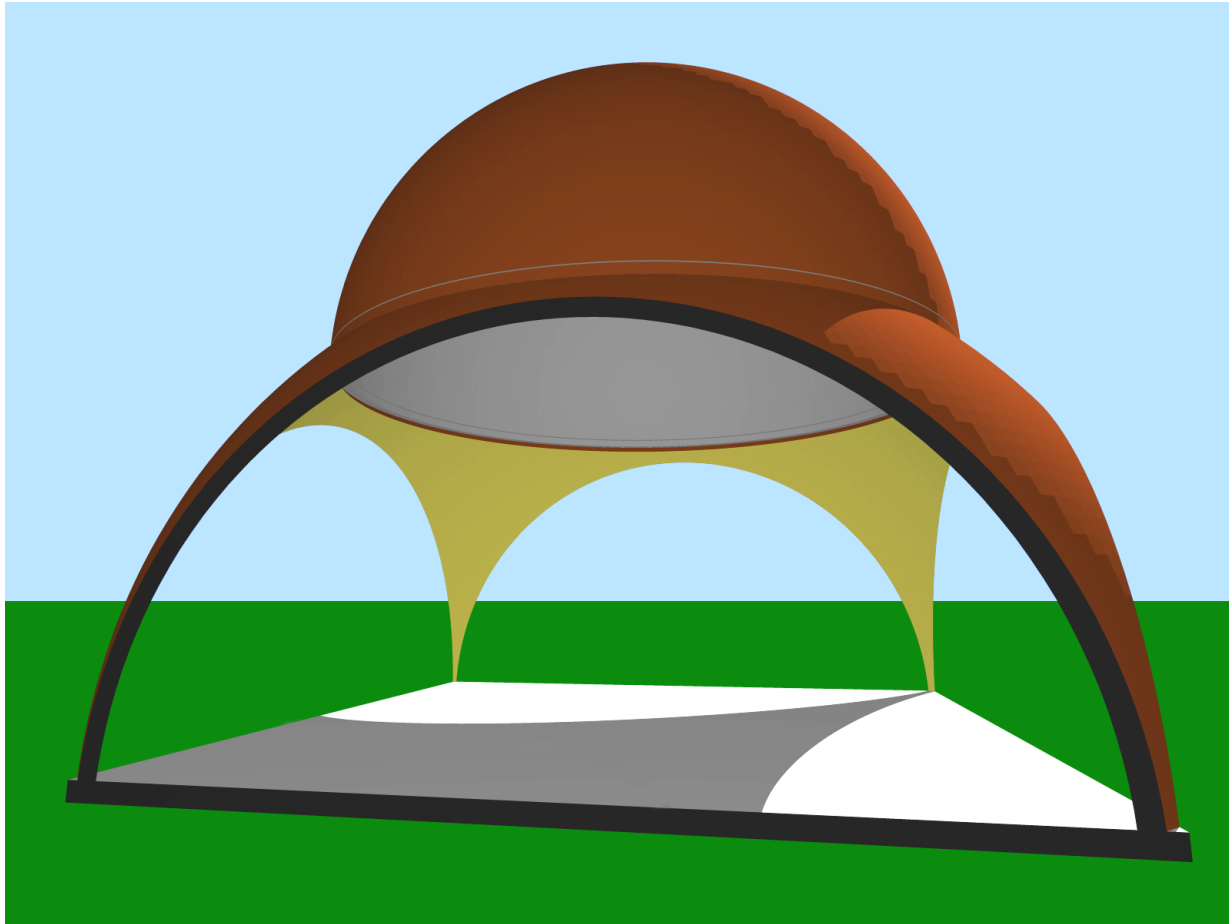
❑ Unha das grandes aportacións da arquitectura bizantina foi solucionar o sostemento das cúpulas mediante as **pechinas** (triángulos esféricos), o emprego de medias cúpulas, os contrafortes e os muros grosos.

❑ Deste xeito, as **cúpulas** multiplícanse nos edificios bizantinos.

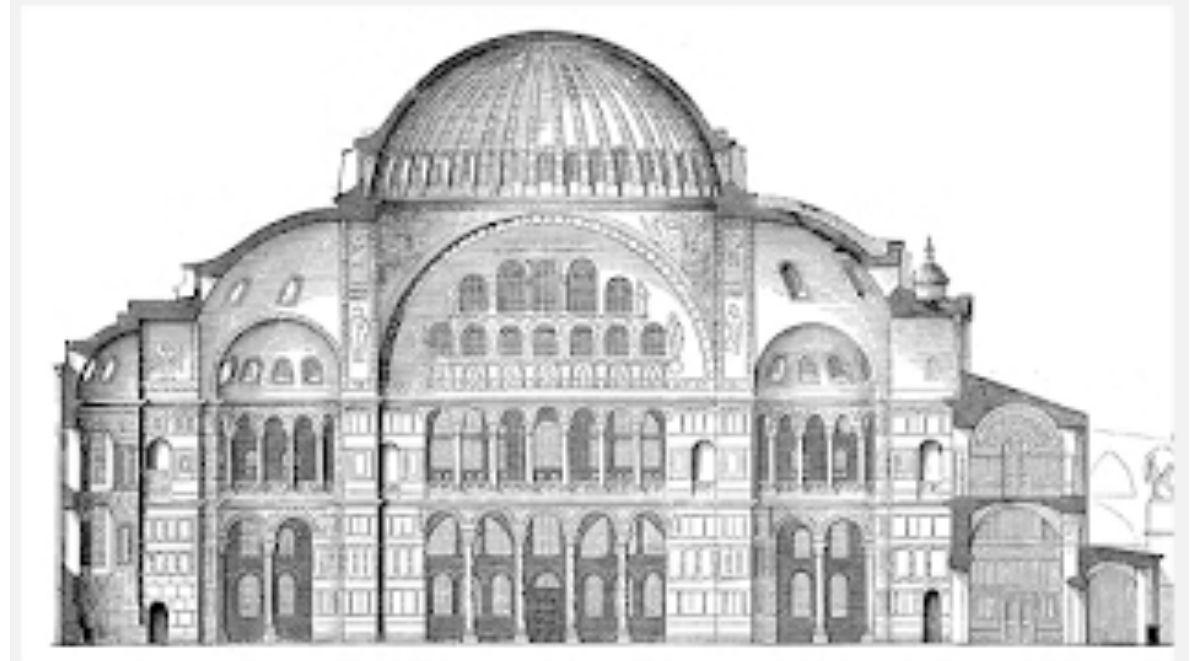
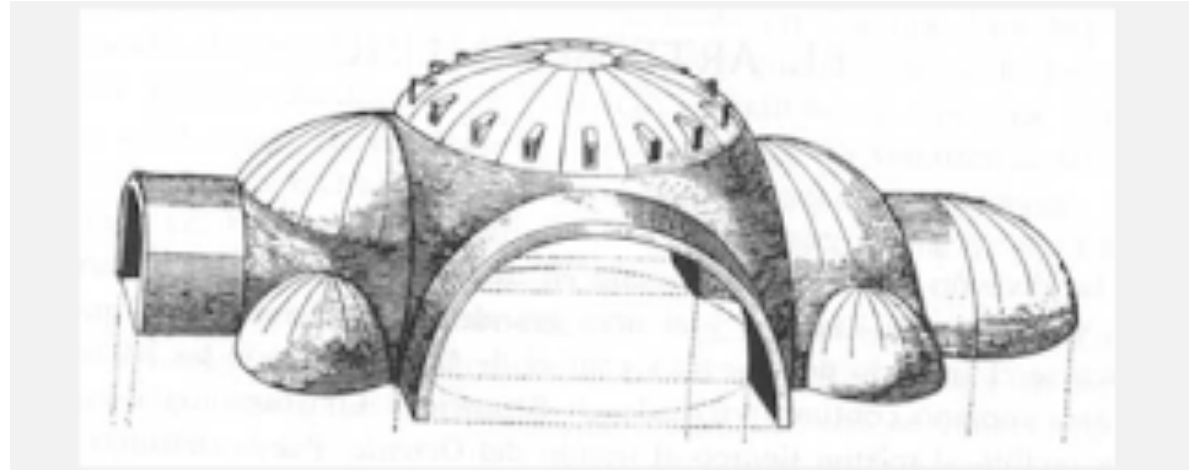
❑ Fronte ao concepto do espazo interno creado polos romanos, os bizantinos introducen un **novo tipo de espazo**, dilatado, máis dinámico e simbólico: o edificio non se pecha en sí mesmo, senón que se fai aberto a través das cúpulas (símbolo do ceo e do Creador).

Novo sistema de contrarrestar os empuxes das cúpulas, por medio de outras cúpulas e bóvedas

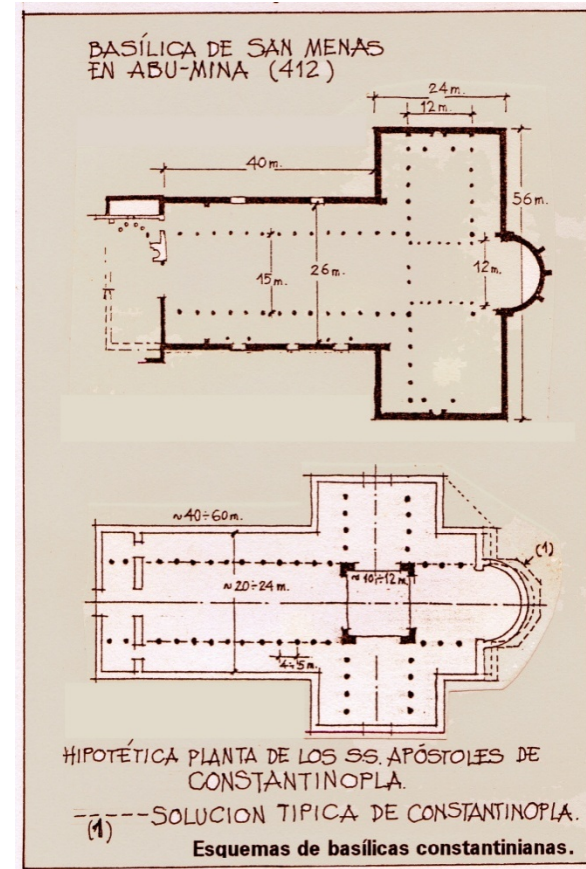
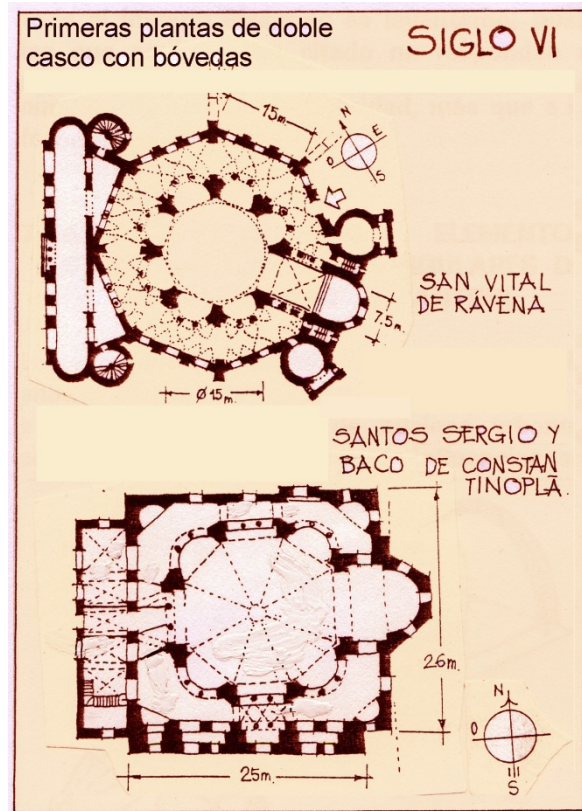
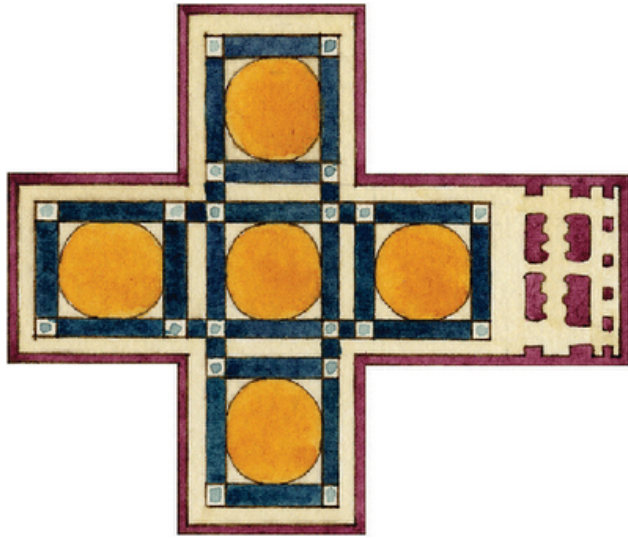
Nova concepción do espazo interior. Concepción dinámica do espazo, non limitada polos muros.

Ornamentación do interior. Mosaicos

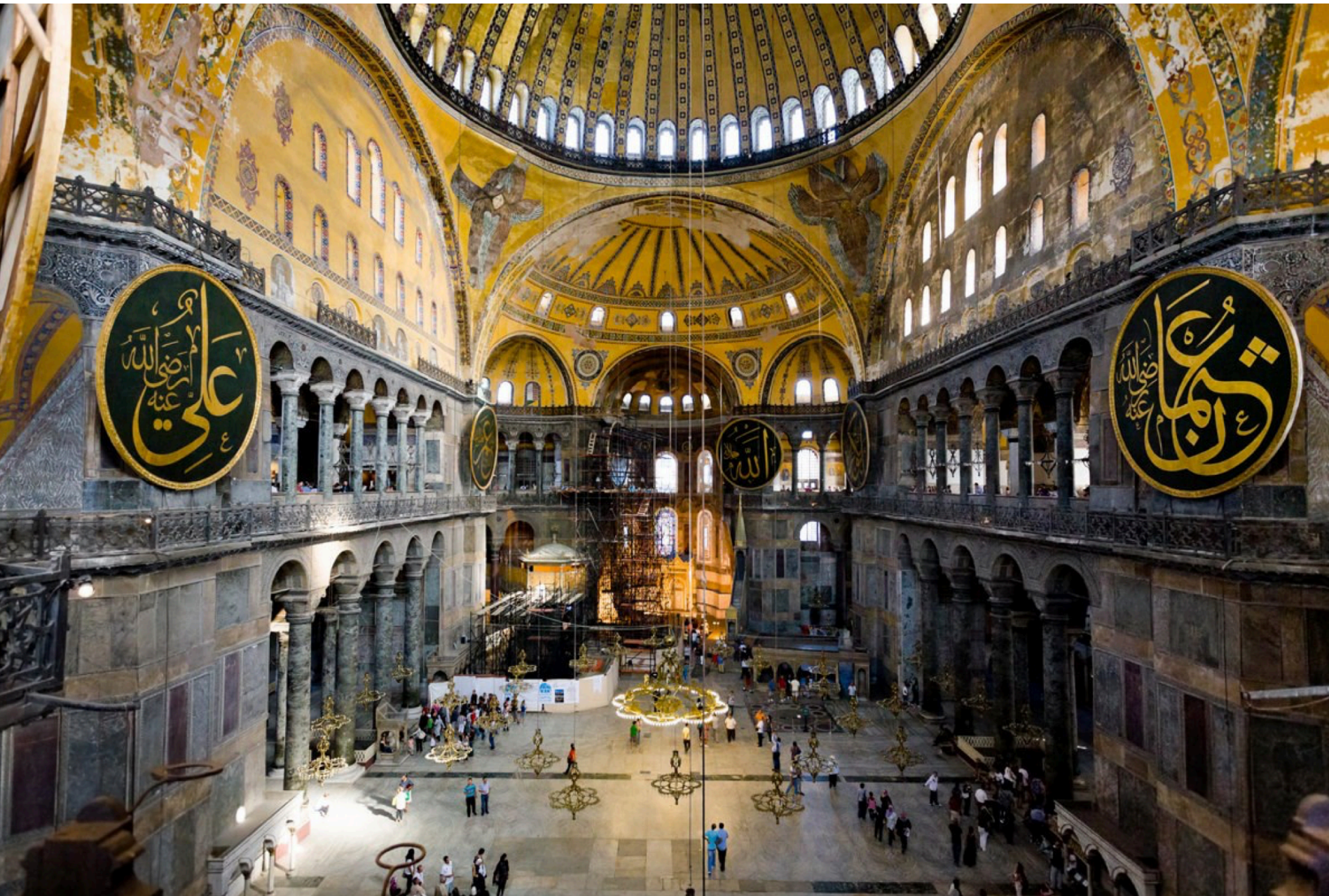
□ Este novo espazo necesita un novo tipo de planta: a **planta central**, que é máis dinámica, e tamén unha transformación da basílica paleocristiana

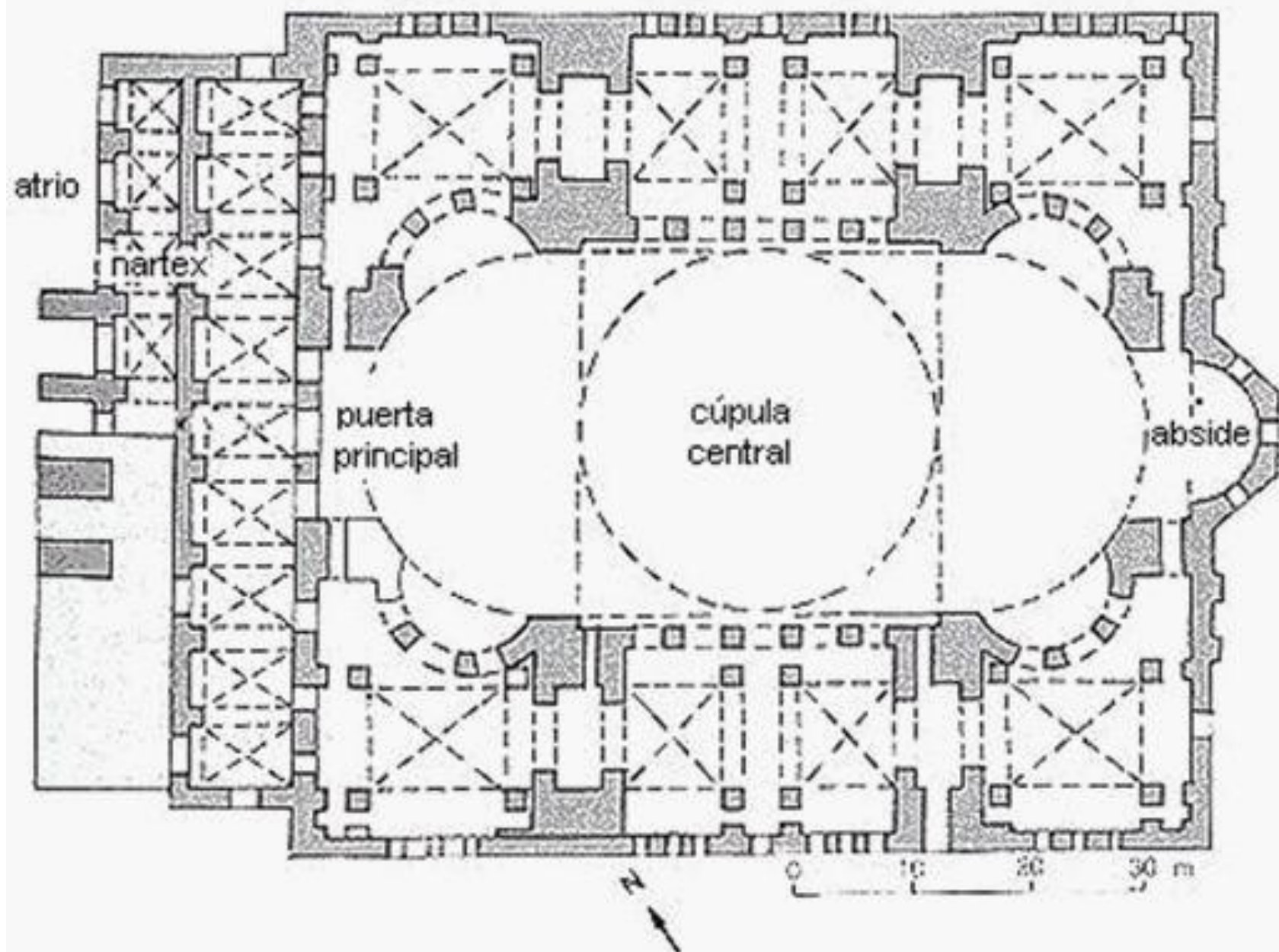
Exemplos destacados da arquitectura bizantina son: as igrexas dos santos Sergio e Baco, San Apolinar Novo e San Apolinar in Classe, San Marcos de Venecia, Santa Sofía de Kiev, San Vital de Rávena, e, sobre todo, SANTA SOFÍA DE CONSTANTINOPLA.

Santa sofía de Constantinopla

Planta de la Iglesia Santa Sofia

Que vemos no exterior?

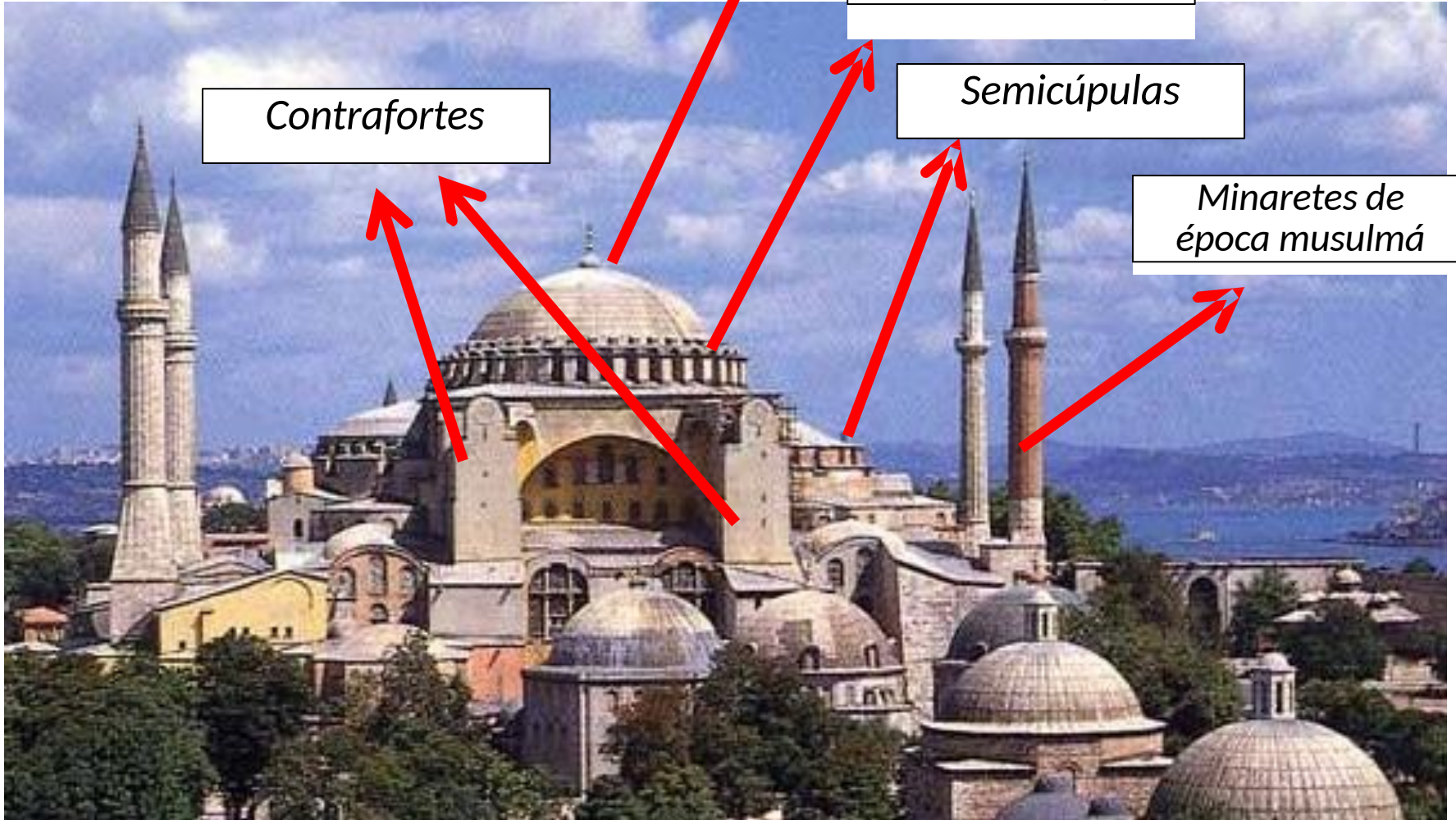
Unha cúpula

O tambor da cúpula

Semicúpulas

Minaretes de época musulmá

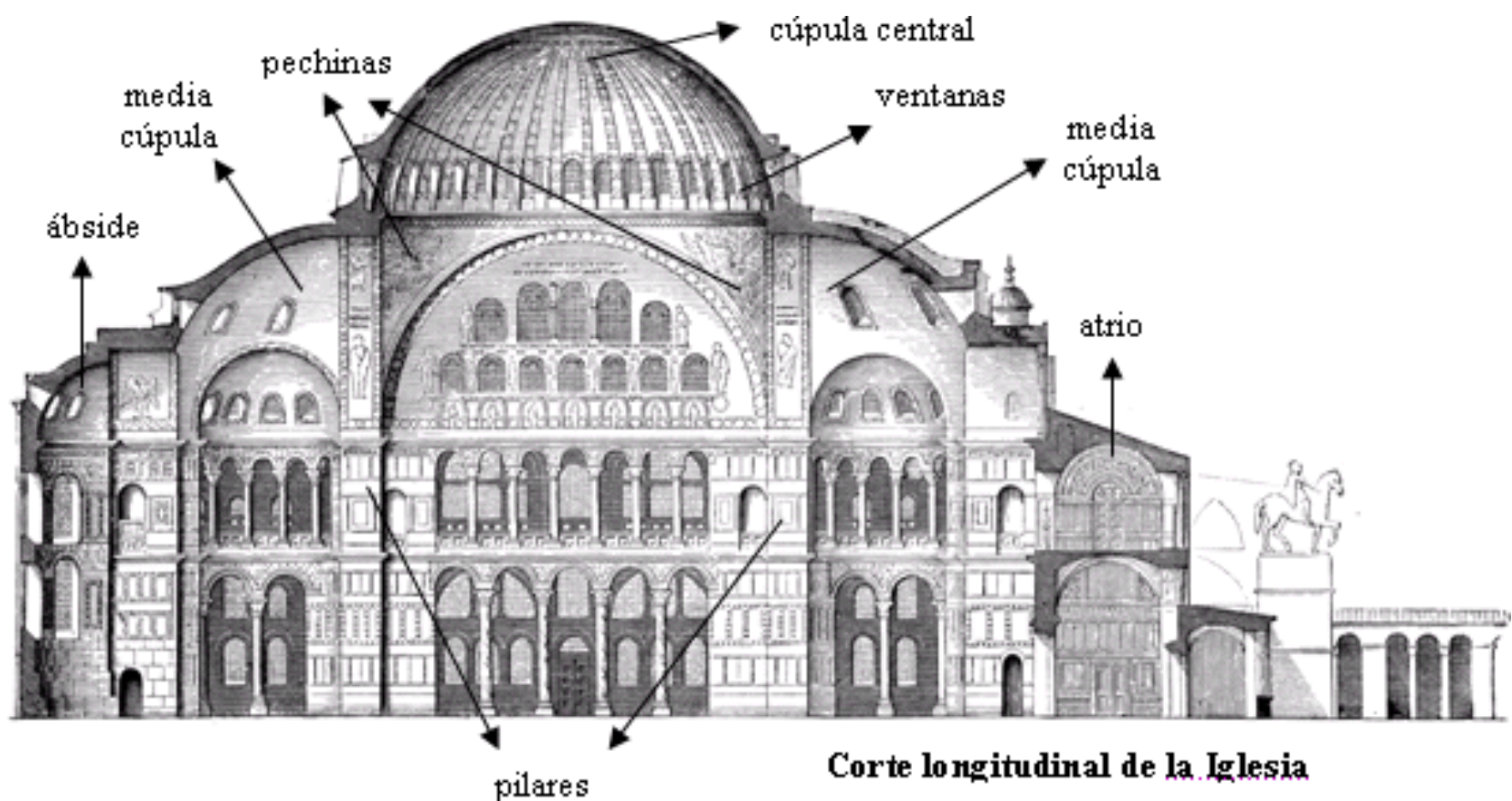
Contrafortes

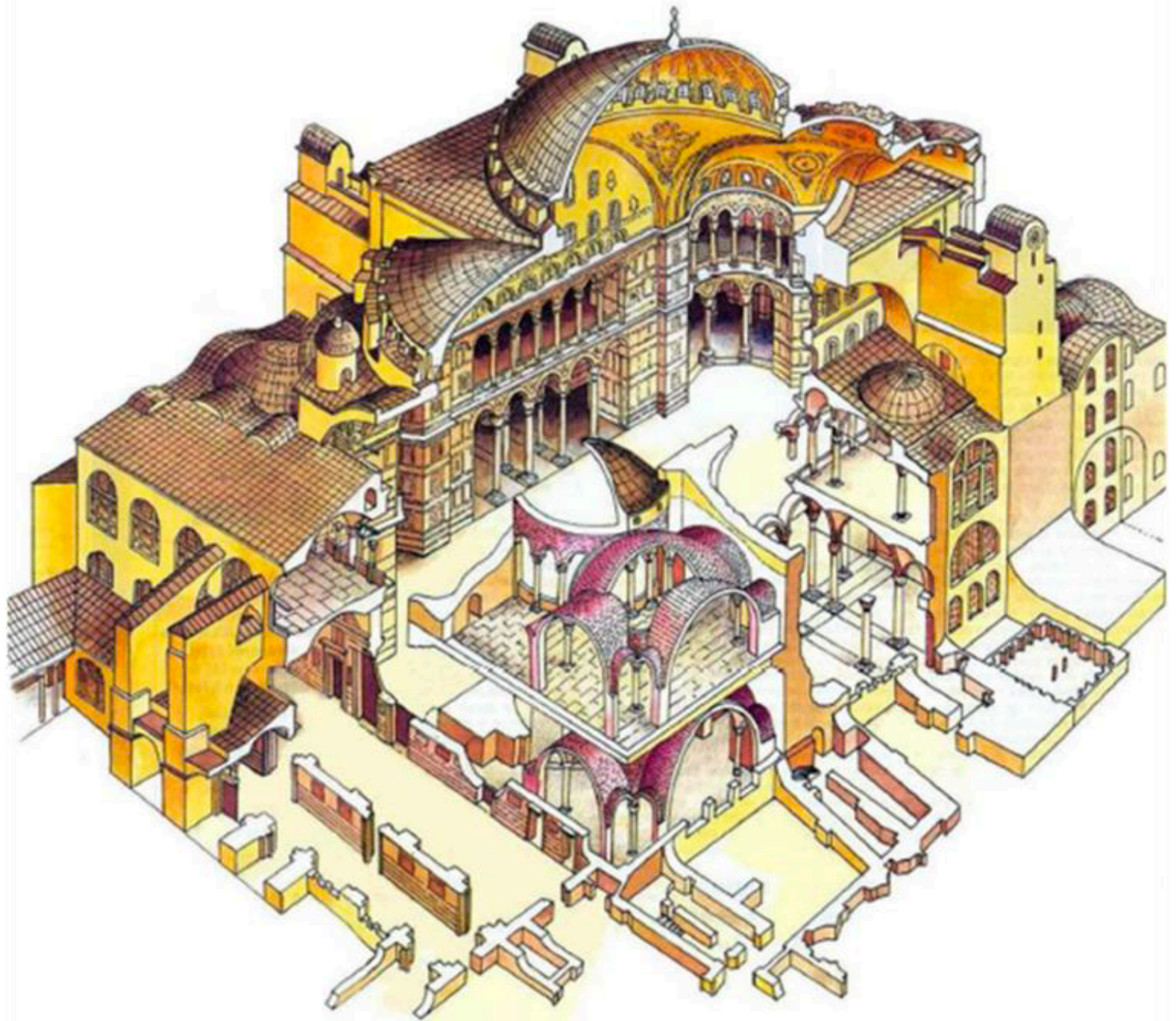

Aspecto orixinario de Santa Sofía

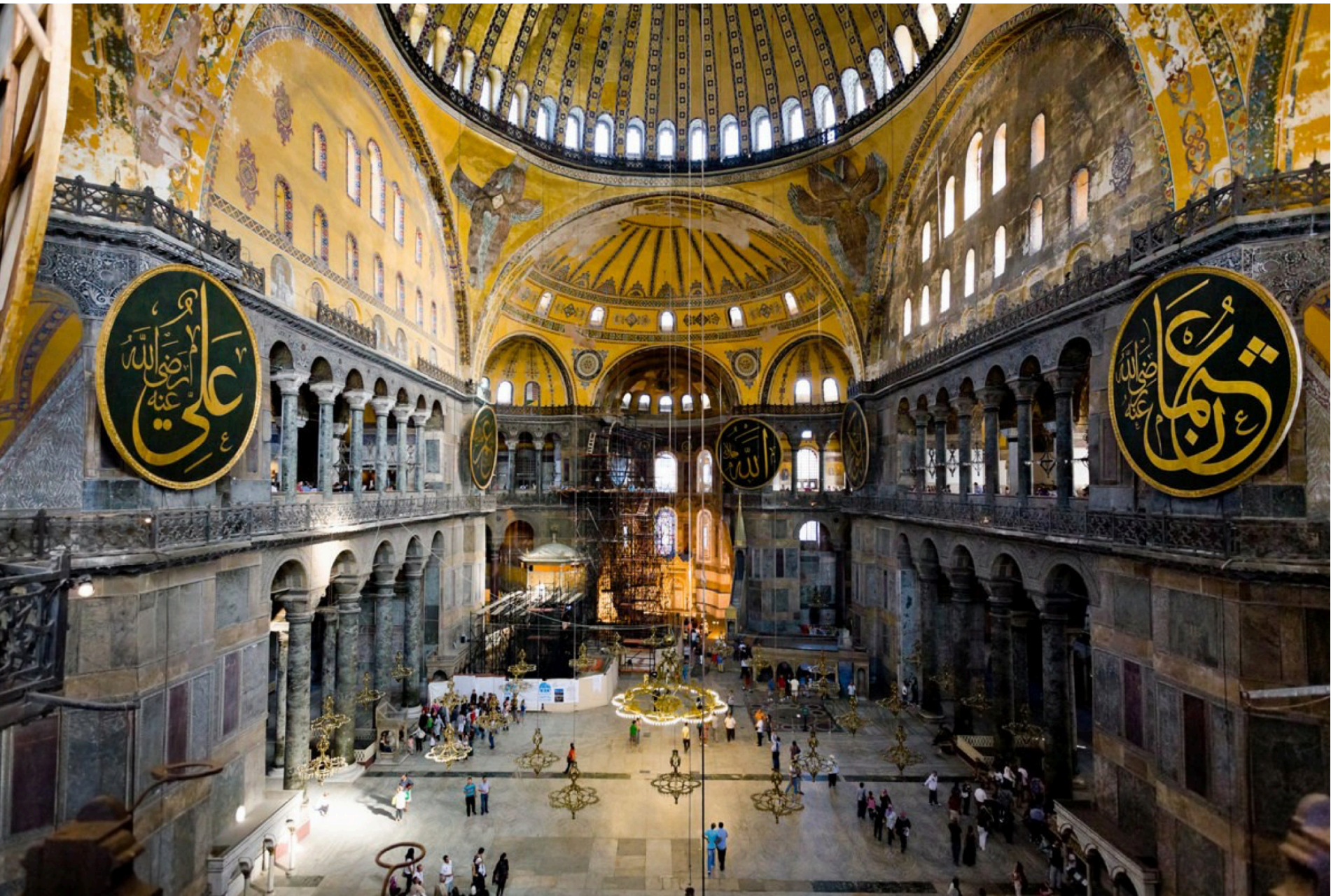

Que vemos no interior?

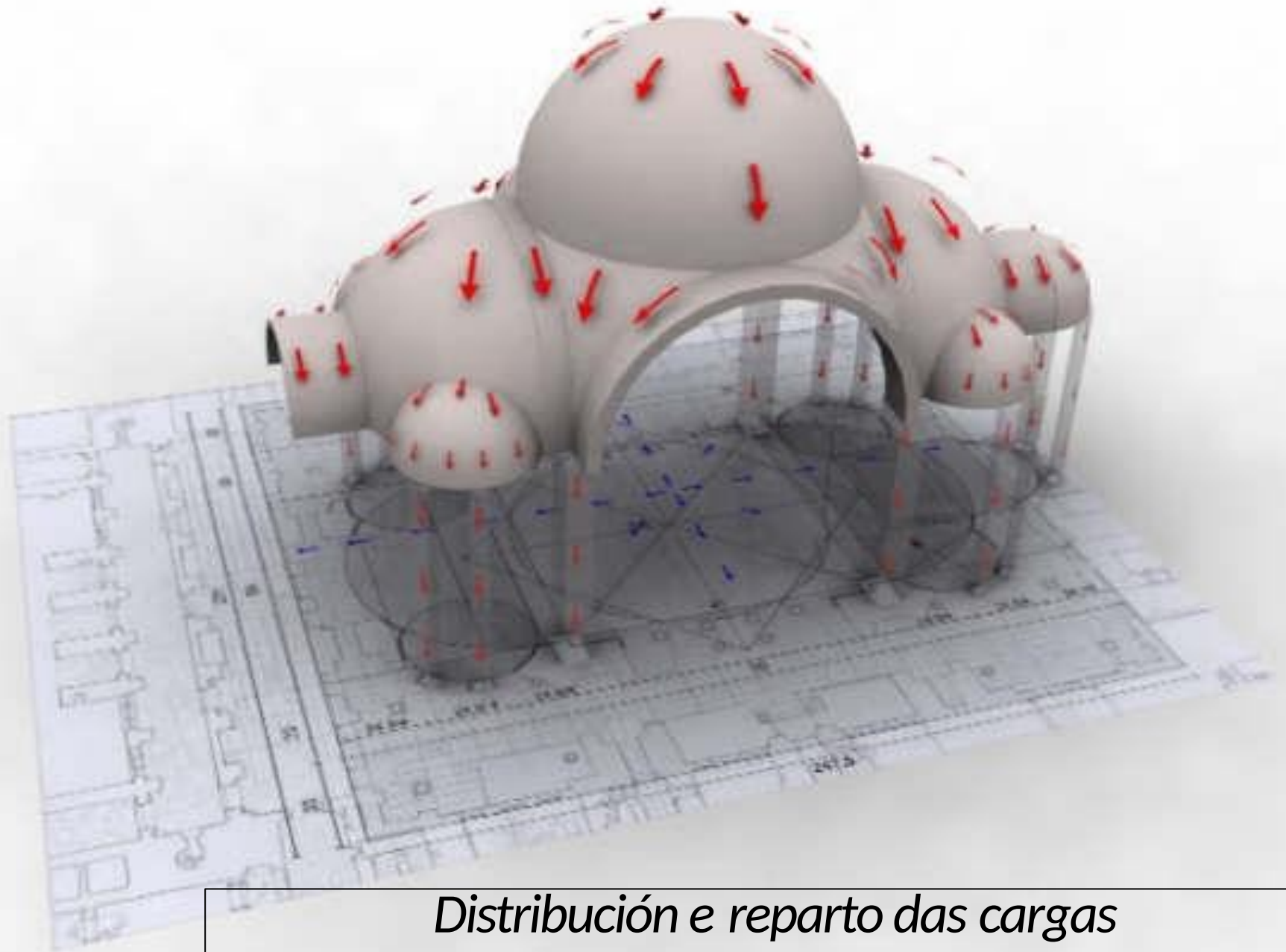
A cúpula

O tambor

Pechinas

https://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Istanbul_-_Ayasofya,_İmparator_Kapısından_giriş_v1_-_Mart_2013.webm

Distribución e reparto das cargas

MOSAICOS BIZANTINOS

- Hieratismo
- Inexpresividade dos rostros
- Lei da frontalidade
- Ausencia de volume, figuras planas
- Ausencia de profundidade
- Ausencia de perspectiva
- Perspectiva xerárquica
- Falta de estudo anatómico
- Ausencia de referencias espaciais
- Ritmo procesional
- Esquema teolóxico prefixado

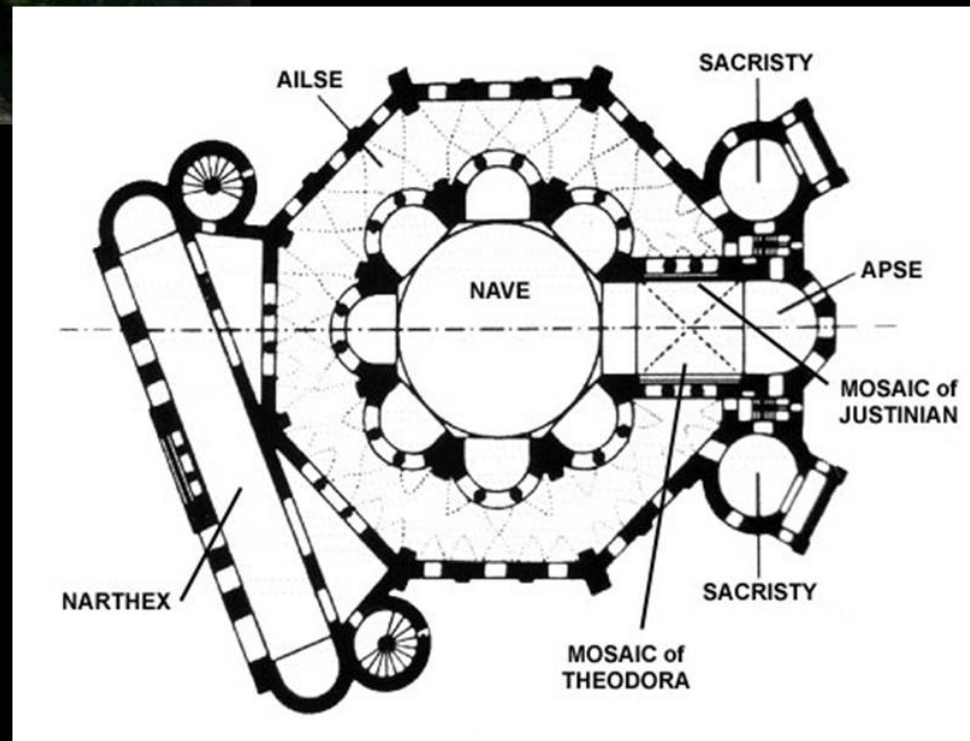
SCS DEMETER SCSPOLICABPVSCS VINCENTIVS SCSPANCRATIVS SCSCRISOGONYS

San Vitale de Ravenna (522-545)

Mosaico de Xustiniano

